

Llibres d'història

El nazisme, la Guerra Civil i l'exili tornen a ser qüestions clau, però la història no s'esgota amb el segle XX

L'ENDEMÀ DE LES GRANS EPIDÈMIES

J. Enrique Ruiz Domènech
Rosa dels Vents / Taurus
136 pàg. 16,90 €

L'historiador José Enrique Ruiz-Domènech repassa les principals pandèmies de la història en un recorregut des de la pesta bubònica fins al coronavirus, centrat tant en l'extensió i les formes de cada episodi com en la manera com la societat va reaccionar-hi i se'n va sortir. La seva tesi és que després de cadascun d'aquests desastres sanitaris s'ha produït un avenç civilitzador. És una visió optimista a la qual potser ens convé aferrar-nos.

HISTÒRIA DE L'ESQUERRA...

Carles Viñas (coordinador)
Tigre de Paper
900 pàg. 28,50 €

L'obra relata la trajectòria de cinquanta anys de l'esquerra independentista. Des de la fundació del Partit Socialista d'Alliberament Nacional (PSAN), el març del 1969, amb l'objectiu d'assolir la independència, establir un estat socialista i unificar els Països Catalans, fins avui. Un repàs rigorós d'aquest moviment, que ha crescut, s'ha diversificat i ha esdevingut decisiu en l'evolució de l'independentisme i les esquerres.

HUMANITARISME, CONSOLATS I NEGOCIS...

Arnau González
Editorial Base
215 pàg. 16,90 €

L'exili del 1936 ha estat manipulat pels franquistes i oblidat molt sovint pels demòcrates. La història dels que el van protagonitzar o dels que van fer una tasca humanitària en favor seu encara resta en bona part per escriure. L'historiador Arnau González investiga a fons com i què el va fer possible, però també, i aquesta és la part més innovadora del llibre, qui es va lucrar de la desesperació dels centenars de milers de republicans fugits.

LES COMBATENTS

Gonzalo Berger i Tània Balló
Rosa dels Vents
256 pàg.
18,90 €

Gonzalo Berger i Tània Balló treuen de l'anonimat 1.195 antifeixistes que van anar al front durant la Guerra Civil Espanyola. Hi va haver dones al front des de l'inici de la guerra fins al final. Van travessar l'Ebre i van resistir fins al gener del 1939, igual que els homes. Però no se n'ha parlat gaire, per no dir gens. Els dos autors han regirat arxius i recorregut camins i carreteres fins a trobar bocins de la història d'aquestes dones valentes.

PARTICIPAR DEL MÓN

Hannah Arendt
Lleonard Muntaner
Trad. A. Soler i E. Straehle
216 pàg. 22 €

La recopilació de textos que publica Lleonard Muntaner permet accedir a una Hannah Arendt que s'acaba d'exiliar als Estats Units i incideix en el debat públic del sionisme en general i del món jueu americà en particular a través dels seus articles a la revista *Aufbau* entre el 1941 i el 1945 i de l'impuls del Jove Grup Jueu el 1942 a Nova York. Arendt és una de les grans pensadores occidentals del segle XXI, una humanista compromesa amb la justícia i la llibertat.

L'ENDEMÀ DE LA RETIRADA

Arnau González (selecció)
Comanegra
144 pàg. 25 €

Després de *La capsula vermella* i el descobriment internacional de la figura d'Antoni Campaña, que va fer milers de fotografies abans, durant i després de la Guerra Civil però les va amagar sota un munt d'andròmines en dues capses vermelles al garatge de casa seva a Sant Cugat, Comanegra publica un segon llibre amb les fotografies que Campaña va fer a l'exili del 1939, quan centenars de milers de republicans van haver de fugir de Franco.

VIDES CATALANES QUE HAN FET HISTÒRIA

Borja de Riquer (director)
Edicions 62
912 pàg. 28 €

Amb un clar afany d'alta divulgació, Borja de Riquer ha dirigit aquest volum col·lectiu que aplega 120 biografies de personatges clau de la història de Catalunya: al llibre hi ha des d'esclaus romans cèlebres fins a monges feministes del segle XVII que van ser nenes prodigi, passant per reis, músics, futbolistes, gimnastes, editors, historiadors... La nòmina d'autors és notable i a tots els experts se'ls va demanar no una biografia asèptica, sinó un assaig interpretatiu de cada personatge. Els textos tenen entre cinc i deu pàgines i són síntesis d'una gran qualitat, que no deixen mai indiferent el lector i que sovint aporten novetats.

EL PETIT IMPERI

Jordi Sant Gisbert i Eduard Gargallo Sariol
Angle
320 pàg. 19,90 €

Els autors, experts en història de l'Àfrica, ofereixen una visió molt completa i sense tabús de l'experiència colonial catalana a la Guinea Equatorial, país que es va acabar independitzant el 1968. Ho fan aprofundint en les formes de vida, les idees i les complexes relacions que els catalans residents al país africà van desenvolupar amb els habitants del lloc, i també com Guinea va acabar influïnt sobre la realitat de la mateixa Catalunya.

RUTA D'ESCAPADA

Philippe Sands
Anagrama
Trad. Ricard Vela
560 pàg. 23 €

¿Es pot ser el marit i pare de família perfecte i, a la vegada, un criminal responsable d'un assassinat massiu? Això és el que es pregunta Philippe Sand en aquesta biografia del jerarca nazi Otto Wächte. L'autor, en un relat que sembla una novel·la d'espies, explora els motius que duen alguns homes a cometre actes inhumans mentre ens submergeix en el passat convuls d'Europa i en la història d'una família incapaç de reconèixer els pecats del pare.

UN HOMBRE, MIL NEGOCIOS

Martín Rodrigo
Ariel
424 pàg. 19,90 €

L'historiador aporta proves documentals i testimonis que confirmen que Antonio López va ser un esclavista i que va comerciar amb esclaus quan fer-ho era il·legal. Sense això no hauria pogut reunir la fortuna que el va convertir en l'empresari més ric de Catalunya. López va arribar a acumular un patrimoni de 24 milions de pessetes, un capital que superava el d'altres prohoms de l'època, com ara Joan Güell, que, al morir, va deixar 7,2 milions de pessetes.

NAPOLEÓ, LA REVOLUCIÓ I ELS CATALANS

Antoni Gelonch Viladegut
Viena
400 pàg. 24 €

El llibre explora per què les idees de la Revolució Francesa no van arribar a Catalunya i per què el segle XIX va comportar misèria, guerra i absolutisme. L'autor també parla de relacions entre veïns, dels plans de Robespierre i de Napoleó per a Catalunya i de l'organització administrativa napoleònica a casa nostra. Els afrancesats catalans van ser pocs i la història d'aquest període ha quedat en un segon pla. L'ombra del Timbaler del Bruc és allargada.

EL TERCER REICH DELS SOMNIS

Charlotte Beradt
Ara Llibres Trad. Anna Punsoda / 176 pàg. 17,90 €

Charlotte Beradt va recollir 300 testimonis de ciutadans alemanys entre el 1933 i el 1939 i va transcriure els seus somnis. El més inquietant és que molts es repeteixen. Al llibre es veu bé com les persones es trenquen i, amb les seves pors, que molt sovint exageren la capacitat de vigilància i intervenció del govern de Hitler, fan la feina al règim. És la cara íntima i fosca del nacionalsocialisme i la seva capacitat de fer embogir tota una societat amb una ideologia de l'odi.

SORT-TEL-AVIV. DUES BESSONES SEPARADES...

Josep Calvet
Pagès
266 pàg. 18 €

Josep Calvet va descobrir el 2017, amagada entre la documentació que guardaven els propietaris d'un antic hostel de Sort, una carta escrita el 1944 per una jove jueva que havia fugit del nazisme a través del Pirineu de Lleida. Adreçada a la seva bessona resident a Tel- Aviv, va fer un llarg viatge d'anada i tornada i va quedar oblidada durant set dècades. L'autor aconsegueix localitzar la destinatària i bastir aquest interessant relat.